

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 20/2017

Μεταξύ:

A. PAPADOPOULOS AND SONS LTD

Αιτητών

v.

ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Δήμος Θωμά, Μέλος

Αιτητές:

A. PAPADOPOULOS AND SONS LTD

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Δημήτρη Παπαδόπουλο, Δικηγόρο για Παπαδόπουλος, Λυκούργος & Σία ΔΕΠΕ
2. Κυριάκο Χαραλάμπους, Δικηγόρο για Παπαδόπουλος, Λυκούργος & Σία ΔΕΠΕ
3. Χριστόδουλο Παπαδόπουλο, Διευθυντή αιτούσας εταιρείας
4. Ελένη Κουμίδου, Ασκούμενη Δικηγόρο
5. Νικόλαο Παναγιώτου, Ασκούμενο Δικηγόρο
6. Μαρία Παπαθεοδώρου, Ασκούμενη Δικηγόρο

Αναθέτουσα Αρχή:

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Φίλιππο Κατράνη, Γενικό Λογιστήριο
2. Βέρα Τρύφωνος, Γενικό Λογιστήριο
3. Χρίστο Κυριακίδη, Γενικό Λογιστήριο

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 23 Οκτωβρίου, 2017

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας («η Αναθέτουσα Αρχή») με επιστολή του ημερομηνίας 9.6.2017 κοινοποίησε στους Αιτητές την απόφασή του για αποκλεισμό της προσφοράς τους από το Διαγωνισμό με τίτλο «*ΑΝΟΙΚΤΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΣΥΝΑΨΗ ΑΡΙΘΜΟΥ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΙΔΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ*» σε σχέση με τις Ομάδες 5 (πλαστικά σακούλια) και 6 (πλαστικές τσάντες). Επίσης τους ενημέρωσε ότι αναφορικά με την Ομάδα 5 ο διαγωνισμός ακυρώθηκε ενώ για την Ομάδα 6 ότι κατακυρώθηκε σε άλλο οικονομικό φορέα.

Οι Αιτητές αντέδρασαν και καταχώρησαν την παρούσα Προσφυγή στρεφόμενοι όμως μόνο εναντίον της ακύρωσης του διαγωνισμού σε σχέση με την Ομάδα 5 και χωρίς προσβολή της απόφασης κατακύρωσης για την Ομάδα 6. Σημειώνεται ότι ατά το στάδιο των προσωρινών μέτρων οι Αιτητές ζήτησαν τη χορήγηση τους μόνο σε σχέση με την Ομάδα 5 για την οποία και χορηγήθηκαν τα προσωρινά μέτρα.

Ο διαγωνισμός για τον οποίο υποβλήθηκαν εβδομήντα οχτώ (78) προσφορές αφορούσε συνολικά δεκαοκτώ (18) Ομάδες προϊόντων και είχε διάρκεια τριάντα-έξι (36) μήνες με δικαίωμα επέκτασης ακόμα δώδεκα (12) μήνες από την

ημερομηνία υπογραφής των συμφωνιών-πλαίσιο Οι Αιτητές υπέβαλαν προσφορά μόνο για τις Ομάδες 5 (πλαστικά σακούλια) και 6 (πλαστικές τσάντες).

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών η Επιτροπή Αξιολόγησης σε Έκθεση της η οποία υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών εισηγήθηκε ακύρωση του διαγωνισμού για το λόγο ότι σε σχέση με την Ομάδα 5 δεν υπήρχε προσφορά που να μπορεί να ανταποκριθεί στους όρους και στις προδιαγραφές των εγγράφων του διαγωνισμού. Η εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών σε συνεδρία του ημερομηνίας 6.6.2017 και ο διαγωνισμός για την Ομάδα 5 ακυρώθηκε σύμφωνα με τον Κανονισμό 34(5)(β) – Κ.Δ.Π.201/2007. Σε σχέση με την Ομάδα 6 η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγήθηκε κατακύρωση σε άλλο προσφοροδότη και το Συμβούλιο Προσφορών υιοθέτησε και αυτή την εισήγηση.

Η προσφορά των Αιτητών σύμφωνα με την επιστολή γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού ημερομηνίας 9.6.2017 δεν είχε επιλεγεί:

«..... λόγω του ότι σαν εργοστάσιο κατασκευής των προσφερόμενων προϊόντων δεν κατέχετε πιστοποίηση τήρησης προτύπου ποιότητας της σειρά των Κυπριακών προτύπων CYS EN ISO 9001:2008 ή 9001:2015».

Σύμφωνα με τους Αιτητές η προσβαλλόμενη απόφαση είναι παράνομη ή/και αντίθετη με τις πρόνοιες του περί του Συντονισμού και Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006, Ν. 12(I)/2006, λήφθηκε δε κατά παράβαση των εγγράφων του Διαγωνισμού.

Οι Αιτητές αναφέρουν επίσης ότι ενώ σε δύο προηγούμενους διαγωνισμούς το 2013 και το 2016 στους οποίους τα πιστοποιητικά τήρησης προτύπων ποιότητας από το εργοστάσιο κατασκευής ήταν παρόμοια, δηλαδή της σειράς των Κυπριακών προτύπων CYS EN ISO 9001: 2008 ή CYS EN ISO 9001: 2015 ή ισοδύναμα, όχι μόνο δεν αποκλείστηκαν αλλά κέρδισαν την προσφορά του απόλυτα όμοιου Διαγωνισμού «*Συμφωνίας Πλαίσιο*» που προκηρύχθηκε το 2013. Επίσης, είχαν επιτύχει και στον μίνι Διαγωνισμό την τρίτη χρονιά (Ιανουάριος 2016) όσον αφορά μόνο την Ομάδα 5 αφού για την προμήθεια της Ομάδας 6 είχε επιτύχει άλλος προσφοροδότης. Στον παρόντα διαγωνισμό ο αποκλεισμός της προσφοράς τους για την Ομάδα 5 έγινε επειδή δεν κατείχαν πιστοποιητικά τήρησης προτύπου ποιότητας της σειράς CYS EN ISO 9001: 2008 ή CYS EN ISO 9001: 2015 τα οποία έγιναν αποδεκτά στον προηγούμενο διαγωνισμό.

Οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι σύμφωνα με σημείο (iv) των οδηγιών προς Οικονομικούς Φορείς (Μέρος Α' – σελίδα 24) προαπαιτούμενο είναι η ύπαρξη

αποδεικτικών στοιχείων που να δικαιολογούν την εξασφάλιση της ποιότητας του εργοστασίου κατασκευής του προσφοροδότη και όχι απαραίτητα πιστοποιητικά προτύπων ποιότητας. Οι ίδιοι με την προσφορά τους υπέβαλαν «Εγχειρίδιο Ποιότητας» στο οποίο γίνεται εκτενής αναφορά στην πολιτική ποιότητας και στο σύστημα ποιότητας του εργοστασίου (σελίδες 6-8 του εγχειριδίου ποιότητας) με το οποίο επιτυγχάνεται αποτελεσματικό σύστημα διασφάλισης ποιότητας που συνάδει με τις απαιτήσεις του CYS ISO 9001:2000 / ΕΛΟΤ EN ISO 9000:2000, όπως ακριβώς απαιτείται από το σημείο (iv) του Μέρους Α πιο πάνω. Με αναφορά στο περιεχόμενο της επιστολής της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 9.6.2017 υποδεικνύουν ότι στο αιτιολογικό μέρος της επιστολής της δεν γίνεται αναφορά στις φράσεις «ή ισοδύναμο» (των εν λόγω Κυπριακών προτύπων) ή/και «ισοδύναμα πιστοποιητικά, καθώς και άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα εξασφάλισης της ποιότητας», γεγονός που φανερώνει ότι η Αναθέτουσα Αρχή παρέλειψε να εξετάσει την προσφορά τους υπό το φως των κριτηρίων που η ίδια καθόρισε.

Τέλος κατά παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών η Αναθέτουσα Αρχή παρέλειψε να ζητήσει από αυτούς διευκρινίσεις σχετικά με τα εν λόγω πιστοποιητικά αλλά ούτε επιχείρησε επιτόπιους ελέγχους προς ικανοποίηση των προδιαγραφών. Ειδικότερα οι Αιτητές διατείνονται ότι για τις Ομάδες 5 και 6 στάληκε επιστολή στις 26.4.2017 στους τέσσερις από τους πέντε προσφοροδότες για διευκρινίσεις. Από τον ένα προσφοροδότη ζητήθηκε ανανεωμένο πιστοποιητικό

τήρησης του εργοστασίου για την σειρά CYS EN ISO 9001:2008 και CYS EN ISO 9001:2015 ενώ από τους άλλους τρεις ζητήθηκε βεβαίωση ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία που να τεκμηριώνουν την αγορά συγκεκριμένου πρόσθετου υλικού (degradable).

Από την πλευρά της η Αναθέτουσα Αρχή ισχυρίζεται ότι οι δύο διαγωνισμοί για τις τριετίες 2013 – 2016 και 2016 – 2019 διαφέρουν σε σχέση με τις απαιτήσεις για κατοχή προτύπων ή ισοδύναμων τους, λόγω του χρονικού σημείου διεξαγωγής των δύο διαγωνισμών. Ο χρόνος προκήρυξης, τονίζει, των διαγωνισμών σχετίζεται άμεσα με τις σχετικές πρόνοιες του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου. Ο περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμος του 2016, Ν. 73(I)/2016, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Απρίλιο του 2016 και ίσχυε κατά τη διεξαγωγή του διαγωνισμού (προκήρυξη: Νοέμβριος 2016), περιλαμβάνει αυστηρότερες διατάξεις ως προς τον χειρισμό του ζητήματος της ισοδυναμίας των συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας που προτείνονται από τους προσφέροντες σε σχέση με το Ν. 12(I)/2006.

Ο διαγωνισμός για την τριετία 2013 – 2016, περιείχε ως απαίτηση για διασφάλιση της ποιότητας, μόνο το κυπριακό πρότυπο CYS EN ISO 9001: 2008 ή ισοδύναμο, ενώ ο υπό εξέταση διαγωνισμός 2016 – 2019 περιείχε ως απαίτηση για διασφάλιση της ποιότητας, τα κυπριακά πρότυπα CYS EN ISO 9001: 2008 ή CYS EN ISO 9001:

2015, ή ισοδύναμα. Σημειώνει περαιτέρω ότι ο έλεγχος κατοχής των απαιτούμενων πιστοποιητικών γίνεται βάσει των όρων των διαγωνισμών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών. Στις συμφωνίες – πλαίσιο, ο έλεγχος και η προσκόμιση πιστοποιητικών από τους συμμετέχοντες γίνεται κατά την υποβολή των προσφορών και όχι στους μετέπειτα μίνι διαγωνισμούς. Συνεπώς, οι απαιτήσεις των δύο διαγωνισμών 2013-2016 δεν ήταν όμοιες.

Η Αναθέτουσα Αρχή υποστηρίζει ότι η αποδοχή στον διαγωνισμό του 2013 του «Εγχειριδίου Ποιότητας» του Μαρτίου του 2005 ως τεκμηρίωση ισοδυναμίας έγινε από την τότε Επιτροπή Αξιολόγησης καλή τη πίστη και με την αντίληψη ότι το «Εγχειρίδιο Ποιότητας» που υπέβαλαν αποτελούσε μια καλή πρώτη ενέργεια, εκ μέρους των Αιτητών, για την απόκτηση της απαιτούμενης πιστοποίησης CYS EN ISO 9001: 2008. Επίσης έγινε δεκτό λόγω της οικονομικής κρίσης. Στον παρόντα διαγωνισμό, δεν μπορούσε να γίνει αποδεκτό το ίδιο εγχειρίδιο ποιότητας εφόσον αυτό αποτελεί μία εκ των πολλών απαιτήσεων του απαιτούμενου προτύπου CYS EN ISO 9001: 2008. Η δημιουργία του εγχειριδίου ποιότητας από οικονομικό φορέα αφορά ένα μόνο υποκριτήριο της ενότητας «Documentation Requirements» και δεν καλύπτει τις υπόλοιπες τέσσερις (4) ομάδες απαιτήσεων του προτύπου. Επομένως, η υποβολή του δεν αποτελεί απόδειξη της εφαρμογής του προτύπου CYS EN ISO 9001: 2008 ή CYS EN ISO 9001: 2015, ή ισοδύναμων μέτρων διασφάλισης της ποιότητας. Σημειώνει δε ότι το πρότυπο CYS EN ISO 9001:2000 το οποίο

επικαλούνται οι Αιτητές έχει καταργηθεί στις 14.11.2010. Επιπλέον αναφέρει ότι το υποβληθέν εγχειρίδιο ποιότητας με ημερομηνία έκδοσης 1.3.2005 δεν έχει τροποποιηθεί / αναβαθμιστεί από τους Αιτητές για περισσότερο από έντεκα (11) χρόνια, ενώ εξακολουθούν να μην έχουν την απαιτούμενη πιστοποίηση CYS EN ISO 9001: 2008 ή CYS EN ISO 9001: 2015 κατά την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς τους.

Είναι περαιτέρω θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι με βάση το άρθρο 55 του καταργηθέντος Νόμου, Ν. 12(I)/2006, η Αναθέτουσα Αρχή είχε δυνατότητα να κρίνει κατά πόσο οι προσφέροντες είχαν αναπτύξει και εφάρμοζαν ισοδύναμα μέτρα, ανεξαρτήτως αν είχαν ή όχι την πιστοποίηση διασφάλισης ποιότητας. Ο Νόμος όμως 73(I)/2016 και συγκεκριμένα το άρθρο 62(1) αυτού περιορίζει σημαντικά την δυνατότητα αυτή και επιβάλλει την υποχρεωτική κατοχή των απαιτούμενων πιστοποιήσεων από τους οικονομικούς φορείς με εξαίρεση μόνο σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τη σχετική πιστοποίηση και/ή μη απόκτηση της οφείλεται σε λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος. Στην παρούσα περίπτωση οι Αιτητές είχαν στη διάθεση τους χρονικό διάστημα πέραν της τριετίας για να πιστοποιηθούν με το απαιτούμενο πρότυπο. Επίσης, το Σημείο (iv) των Οδηγιών προς Οικονομικούς Φορείς, Μέρος Α, πρέπει να διαβάζεται σε συνάρτηση με τις πρόνοιες της ισχύουσας νομοθεσίας η οποία επιβάλλει συγκεκριμένο τρόπο χειρισμού ισοδυναμίας των προτύπων.

Η Αναθέτουσα Αρχή απορρίπτει και τον ισχυρισμό των Αιτητών για έλλειψη έρευνας. Αναφέρει ότι διερεύνησε εκτεταμένα το τι θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ισοδύναμο πιστοποιητικό του προτύπου CYS EN ISO 9001:2008 ή του CYS EN ISO 9001:2015. Εφαρμόζοντας δε τη Γενική Σημείωση της σελ. 32 του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού είχε συνάντηση με την Κυπριακή Εταιρεία Πιστοποίησης, τον ανεξάρτητο φορέα διαπίστευσης για τα εν λόγω πρότυπα στην Κύπρο, όπου μεταξύ άλλων θεμάτων συζήτησε το ενδεχόμενο ισοδυναμίας ενός εγχειριδίου ποιότητας με την απαιτούμενη στα έγγραφα του διαγωνισμού πιστοποίηση. Αποτέλεσμα της συνάντησης αυτής, ήταν η επιβεβαίωση από τον εν λόγω Φορέα Διαπίστευσης ότι η δημιουργία εγχειριδίου ποιότητας, αποτελεί μία εκ των πολλών απαιτήσεων του υπό εξέταση προτύπου και τα υποβληθέντα έγγραφα από τους Αιτητές δεν μπορούν να θεωρηθούν ως ισοδύναμα της εν λόγω πιστοποίησης. Εν πάση περιπτώσει, κατέληξε, η Αναθέτουσα Αρχή δεν έχει ούτε την αρμοδιότητα ούτε την τεχνογνωσία να ενεργεί ως διαπιστευμένος φορέας προς απόδειξη ισοδυναμίας του οποιουδήποτε προτύπου. Η απόδειξη της ισοδυναμίας των ζητούμενων πιστοποιητικών βαραίνει αποκλειστικά τον προσφέροντα (βλέπε προοίμιο αρ. 74 Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).

Σ' ότι αφορά την αιτιολογία της απόφασης, αυτή, υπέδειξε, περιλαμβάνεται στην έκθεση αξιολόγησης των προσφορών, οι δε διευκρινίσεις που ζητήθηκαν από τους

υπόλοιπους προσφοροδότες αφορούσαν μόνο τα απαιτούμενα πρότυπα CYS EN ISO 9001:2008 ή CYS EN ISO 9001:2015, τα οποία ήταν ιστορικά στοιχεία. Συνεπώς δεν υπήρξε άνιση μεταχείριση. Ουσιαστικά δεν ζητήθηκαν διευκρινίσεις αλλά αναζητήθηκε η ύπαρξη πιστοποίησης και επειδή αυτή δεν ήταν σε ισχύ, οι προσφορές απορρίφθηκαν.

Έχοντας εξετάσει τις θέσεις των δύο πλευρών διαπιστώνουμε ότι εκείνο που πρέπει να απαντηθεί είναι εάν δικαιολογημένα η προσφορά των Αιτητών αποκλείστηκε αφού η απάντηση σε αυτό είναι καταλυτική και για την απόφαση ακύρωσης του διαγωνισμού αναφορικά με την Ομάδα 5 για την οποία παραπονούνται. Εδώ βέβαια θα πρέπει να αναφέρουμε ότι τόσο από την επιστολή γνωστοποίησης όσο και από την έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης, η εισήγηση της οποίας έγινε δεκτή από το Συμβούλιο Προσφορών, είναι ξεκάθαρο ότι η προσφορά των Αιτητών δεν απορρίφθηκε μόνο σε σχέση με την Ομάδα 5 αλλά απορρίφθηκε και για την Ομάδα 6 για τον ίδιο ακριβώς λόγο. Η απόρριψη της προσφοράς τους και για τις δύο Ομάδες καθιστά παντελώς αβάσιμο τον ισχυρισμό ο οποίος καταγράφεται στο έντυπο της Προσφυγής, δηλαδή ότι η Αναθέτουσα Αρχή κατά παράδοξο τρόπο έκρινε ότι η προσφορά τους για την Ομάδα 6 ανταποκρίνεται στα κριτήρια των προτύπων ενώ για την Ομάδα 5 για την οποία ισχύουν τα ίδια κριτήρια την απέρριψε. Τον ισχυρισμό βέβαια αυτό οι Αιτητές ούτε με τη γραπτή τους αγόρευση αλλά ούτε και ενώπιον μας κατά την ακρόαση της υπόθεσης ανέπτυξαν. Προφανώς

οι Αιτητές παρερμήνευσαν το περιεχόμενο της επιστολής γνωστοποίησης διαφορετικά δεν εξηγείται ούτε ο εν λόγω ισχυρισμός τους αλλά ούτε και η προσβολή μόνο της απόφασης ακύρωσης του διαγωνισμού για την Ομάδα 5. Από το αιτητικό της Προσφυγής και την επιστολή γνωστοποίησης ενδεχόμενα προκύπτουν ζητήματα προς συζήτηση τα οποία όμως ενόψει της κατάληξης μας θεωρούμε ότι δεν χρήζουν εξέτασης.

Προτού εξετάσουμε τους ισχυρισμούς των Αιτητών παραθέτουμε ό,τι θεωρούμε χρήσιμο και σχετικό με τα υπό εξέταση ζητήματα:

Στα έγγραφα του διαγωνισμού Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς, Μέρος Α, υπό στοιχείο 3 Νομικό Πλαίσιο αναφέρονται τα εξής:

«3.1 Ισχύουσα νομοθεσία

Ο Διαγωνισμός θα διεξαχθεί σύμφωνα με τους σχετικούς με τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων Νόμους και Κανονισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας όπως τυχόν έχουν κατά περίπτωση τροποποιηθεί και ισχύουν, και ειδικότερα:

- α. τον περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή θέματα Νόμο του 2016, ο οποίος έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 28 Απριλίου 2016 (Ν.73(Ι)/2016).*
- β. [...]*
- γ. [...]*
- δ. [...]*
- ε. [...]*

Πρόσβαση στα έγγραφα της προαναφερθείσας νομοθεσίας μπορούν να έχουν οι Ενδιαφερόμενοι Οικονομικοί Φορείς μέσω της ιστοσελίδας www.treasury.gov.cy».

Στον όρο 8.3.2, Περιεχόμενα υποφακέλου, Τεχνικό Μέρος, Μέρος Α, για την Ομάδα 5 πλαστικά σακούλια και Ομάδα 6 πλαστικές τσάντες αναφέρονται τα εξής:

«iv. ***Πιστοποιητικό τήρησης προτύπων ποιότητας από το εργοστάσιο κατασκευής, της σειράς των Κυπριακών προτύπων CYS EN ISO 9001:2015 ή CYS EN ISO 9001:2008 ή ισοδύναμο, εκδιδόμενο από αναγνωρισμένα Ινστιτούτα και Οργανισμούς που εδρεύουν σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) ή σε τρίτη χώρα που να έχει υπογράψει και κυρώσει τη Συνθήκη Δημοσίων Συμβάσεων (GPA). Στα πιστοποιητικά αυτά πρέπει να αναφέρονται και οι τομείς δραστηριότητας της επιχείρησης που καλύπτει η σχετική πιστοποίηση. Γίνονται αποδεκτά και ισοδύναμα πιστοποιητικά, καθώς και άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα εξασφάλισης της ποιότητας».***

Η Επιτροπή Αξιολόγησης στην έκθεση της, Μάιος 2017, σε σχέση με την πιο πάνω απαίτηση καταγράφει τα εξής:

«Πιστοποιητικό EN ISO 9001: 2008 ή EN ISO 9001:2015

Μεγάλο προβληματισμό για την Επιτροπή Αξιολόγησης αποτέλεσε και η παράμετρος κατοχής πιστοποιητικού τήρησης προτύπων ποιότητας των εργοστασίων κατασκευής, όλων σχεδόν των προσφερόμενων προϊόντων της σειράς Κυπριακών προτύπων CYS EN ISO 9001:2015 ή CYS EN ISO 9001:2008 ή ισοδύναμο. Κατά την αξιολόγηση των προσφορών διαπιστώθηκαν πέντε (5) συνολικά εργοστάσια κατασκευής που δεν κατέχουν τέτοιο πιστοποιητικό. Αν και μετά από διευκρινιστικές τους επιστολές τα εν λόγω εργοστάσια προσπάθησαν να διαβεβαιώσουν την Επιτροπή για την ποιότητα των προϊόντων που προτείνουν, δηλώνοντας είτε ότι ακολουθούν εσωτερικό σύστημα ποιότητας το οποίο στηρίζεται σε διεθνή πρότυπα, είτε υποβάλλοντας με τη προσφορά τους υπεύθυνη δήλωση με την οποία ενημέρωναν την Επιτροπή τόσο για το τεχνικό εξοπλισμό, καθώς και για τις αρμοδιότητες του προσωπικού που διαθέτουν. Τα πιο πάνω όμως, δεν

θεωρήθηκαν όμως από την Επιτροπή ως ισοδύναμα μέτρα εξασφάλισης της ποιότητας, έτσι οι προσφορές και των πέντε (5) πιο κάτω προσφερόντων, δεν προχωρούν σε περαιτέρω αξιολόγηση

- [...] – ΟΜΑΔΑ 1
- A. PAPADOPOULOS AND SONS LTD – ΟΜΑΔΕΣ 5 & 6
- BONA PLAST TRADING LTD – ΟΜΑΔΕΣ 5 & 6
- [...] – ΟΜΑΔΕΣ 7, 8, 9 & 10
- [...] – ΟΜΑΔΑ 11».

Το άρθρο 62(1) του Ν. 73(Ι)/2016 με πλαγιότιτλο «Πρότυπα Διασφάλισης Ποιότητας και Περιβαλλοντικής Διαχείρισης» προβλέπει τα εξής:

«62(1). Στις περιπτώσεις που οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς, οι οποίοι βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας βασιζόμενα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων που έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι Αναθέτουσες Αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη μέλη. Επιπρόσθετα, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας».

Επανερχόμενοι στα γεγονότα της παρούσας παρατηρούμε ότι όσα οι Αιτητές έθεσαν ενώπιον μας σε σχέση με τους προηγούμενους διαγωνισμούς και τον τρόπο αντιμετώπισης σ' αυτούς της προσφοράς τους δεν μπορούν να επηρεάσουν καθ' οιονδήποτε τρόπο την προσβαλλόμενη απόφαση, όπως βέβαια, και αυτό μόνο για

σκοπούς καθοδήγησης της Αναθέτουσας Αρχής δεν αποτελούν εύλογη αιτιολογία όσα αυτή πρόταξε αναφορικά με τους προηγούμενους διαγωνισμούς, ότι δηλαδή η προσφορά των Αιτητών δεν αποκλείστηκε επειδή θεωρήθηκε ότι με το υποβληθέν εγχειρίδιο οι Αιτητές πορεύονταν προς απόκτηση πιστοποίησης ISO και/ή ότι λόγω της οικονομικής κρίσης ήταν πιο ελαστική. Η αξιολόγηση προσφορών είναι καλά γνωστό ότι γίνεται πάντοτε υπό το φως των όρων του διαγωνισμού και της ισχύουσας νομοθεσίας χωρίς εκ των υστέρων εκπτώσεις.

Είναι καλά νομολογημένο ότι κάθε υπόθεση, κρίνεται με τα δικά της δεδομένα. Εδώ πρόκειται για δημόσιο διαγωνισμό ο οποίος διέπεται από τα δικά του έγγραφα ερμηνευόμενα ασφαλώς με αναφορά στην ισχύουσα νομοθεσία στην οποία άλλωστε και τα ίδια παραπέμπουν.

Είναι κοινό έδαφος ότι οι Αιτητές με την προσφορά τους δεν υπέβαλαν οποιοδήποτε από τα ζητούμενα πιστοποιητικά τήρησης προτύπου ποιότητας του εργοστασίου, υπέβαλαν όμως εγχειρίδιο ποιότητας, το οποίο ετοιμάστηκε από τους ίδιους και το οποίο ισχυρίζονται ότι συνιστά αποδεικτικό στοιχείο για ισοδύναμα μέτρα εξασφάλισης της ποιότητας του εργοστασίου.

Το ζήτημα των πιστοποιητικών EN ISO 9001:2008 ή EN ISO 9001:2015, καθώς προκύπτει, απασχόλησε ιδιαίτερα την Επιτροπή Αξιολόγησης υπό το φως όλων

όσων υποβλήθηκαν με τις προσφορές με σκοπό αυτή να διαπιστώσει κατά πόσο τα υποβληθέντα αποτελούν ισοδύναμα μέτρα εξασφάλισης ποιότητας έτσι ώστε ο ισχυρισμός των Αιτητών ότι δεν ερευνήθηκε το ζήτημα των ισοδύναμων μέτρων εξασφάλισης της ποιότητας δεν ευσταθεί. Το ζήτημα αυτό ορθά ερευνήθηκε υπό το φως τόσο των εγγράφων του διαγωνισμού (σημείο iv) όσο και του άρθρου 62(1) του Ν. 73(I)/2016. Σύμφωνα με το σημείο (iv) του Μέρους Α τα ζητούμενα πιστοποιητικά θα πρέπει να προέρχονται από αναγνωρισμένα ινστιτούτα και οργανισμούς και σ' αυτά πρέπει να αναφέρονται οι τομείς που καλύπτονται. Συνεπώς όταν ο όρος αναφέρεται σε αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα εξασφάλισης αυτά δεν μπορεί να προέρχονται μόνο από τον οικονομικό φορέα. Δεδομένου ότι τα πιστοποιητικά τήρησης προτύπων της σειράς των ζητούμενων κυπριακών προτύπων ή ισοδύναμα πρέπει να εκδίδονται από αναγνωρισμένα Ινστιτούτα και Οργανισμούς που εδρεύουν σε συγκεκριμένους γεωγραφικούς χώρους, δεν μπορεί παρά και τα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα εξασφάλισης ποιότητας να προέρχονται από ανάλογα ινστιτούτα ή οργανισμούς.

Η ερμηνεία αυτή του σημείου (iv) συνάδει με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 62(1) του Ν. 73(I)/2016 όπου ρητά προβλέπεται ότι γίνονται δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας υπό δύο προϋποθέσεις: Πρώτον ότι η διασφάλιση τους από τους οικονομικούς φορείς εντός των σχετικών

προθεσμιών δεν οφείλεται σε δική τους ευθύνη και δεύτερο ότι τα προτεινόμενα μέτρα πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα.

Σε συμφωνία με την Αναθέτουσα Αρχή θεωρούμε ότι αυτή ούτε τα μέσα αλλά ούτε και την απαιτούμενη πείρα διαθέτει ώστε να κρίνει εάν το υποβληθέν Εγχειρίδιο Ποιότητας πληρούσε τα προβλεπόμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας. Η Αναθέτουσα Αρχή εξετάζοντας το υποβληθέν εγχειρίδιο χωρίς γι' αυτό να υπάρχει οτιδήποτε συνοδευτικό αναγνωρισμένου Οργανισμού ή Ινστιτούτου εύλογα απέκλεισε την προσφορά των Αιτητών. Ερμηνεία των αποδεικτικών στοιχείων για ισοδύναμα μέτρα με τον τρόπο που εισηγούνται οι Αιτητές βρίσκεται εκτός τόσο του γράμματος και του πνεύματος του σημείου (iv) του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού όσο και εκτός του γράμματος του άρθρου 62(1) του Ν. 73(I)/2016.

Σε σχέση με την αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης αυτή όσο λακωνική και εάν είναι η επιστολή γνωστοποίησης ημερ. 9.6.2017, συμπληρώνεται από το περιεχόμενο των διοικητικών φακέλων και συγκεκριμένα από το πρακτικό της Επιτροπής Αξιολόγησης το οποίο υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών. Είναι καλά νομολογημένο ότι η αιτιολογία διοικητικής πράξης μπορεί να συμπληρωθεί ή αναπληρωθεί από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου και από το σύνολο της διοικητικής ενέργειας, (βλέπε *Ηλιόπουλος ν. ΑΗΚ (2000) 3 ΑΑΔ 438*

σελ. 441, 442, επίσης σχετικό είναι το άρθρο 29 του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου, Ν. 158(I)/1999).

Ενόψει των πιο πάνω καταλήγουμε ότι η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής να αποκλείσει την προσφορά των Αιτητών είναι καθόλα εύλογη και αιτιολογημένη όπως εύλογη και αιτιολογημένη ήταν και η απόφαση της για ακύρωση του διαγωνισμού για την Ομάδα 5 για την οποία παραπονούνται οι Αιτητές.

Η προσφυγή απορρίπτεται και η προσβαλλόμενη απόφαση επικυρώνεται.

Δεν επιδικάζονται έξοδα.